

Školský vzdelávací program pre prípravný ročník

ISCED 1 - primárne vzdelávanie

***Základná škola s materskou školou, Koperníkova 24,
920 01 Hlohovec***



Motto: ***“ Ukážme deťom, koľko vecí dokážu.
Hľadájme spolu cestu k úspechu.”***

**Školský vzdelávací program
pre žiakov s narušenou
komunikačnou schopnosťou**

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**

Dĺžka štúdia: **1-ročná**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ

Názov školy: **Základná škola**

Adresa : **Koperníkova 24, 920 01 Hlohovec**

IČO: **036078522**

Riaditeľka školy: PaedDr. Denisa Králičová

Koordinátor pre tvorbu iŠkVP: **Mgr. Iveta Šušuková**

Zriadovateľ

Názov: **Mesto Hlohovec**

Adresa: **M.R.Štefánika 1, 920 01 Hlohovec**

Kontakty: **033/73638111**

ŠkVP schválený Pedagogickou radou dňa: 24.08.2017

Platnosť dokumentu od: 24.08.2017

ŠkVP schválený Radou školy dňa: 28.08.2017

.....
podpis riaditeľky školy

Chronológia zmien v ŠkVP pre ISCED 1

Dátum schválenia Pedagogickou radou ----- Dátum účinnosti zmeny v ŠkVP	Druh zmeny (tvorba, revidovanie)
24.08.2017	Vytvorenie inovovaného ŠkVP pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou pre primárne vzdelávanie. Vytvorenie učebných osnov všetkých vyučovacích predmetov pre prípravný ročník v súlade s inovovaným ŠVP a ŠkVP.

Prípravný ročník pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou

Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s NKS

Cieľom prípravného ročníka je odstrániť, prípadne zmierniť problémy v komunikácii, pripraviť dieťa do prvého ročníka, zabezpečiť úspešný začiatok dieťaťa v škole a prekonanie bariér, efektívne využiť odloženú školskú dochádzku na stimuláciu komunikačných schopností, ale aj na celkový rozvoj všetkých dielčích schopností.

Charakteristika žiakov prípravného ročníka:

Prípravný ročník navštevujú deti s odloženou školskou dochádzkou, ktoré majú problémy v komunikácii - deti s diagnózou narušená komunikačná schopnosť, vývinová dysfázia, dyslália, verbálna dyspraxia, mutizmus, zajakavosť, deti, ktoré majú problémy s fonematickým uvedomovaním, majú znížený jazykový cit, slabú slovnú zásobu, deti, ktorým hrozia v budúcnosti špecifické poruchy učenia, deti nezrelé. K týmto diagnózam sa často pridružujú problémy v grafomotorike, zrakovom vnímaní, v diferenciacii figúry od pozadia, sústredení sa, krátkodobej pamäti. Deti, ktoré navštevujú prípravný ročník potrebujú intenzívnu logopedickú a špeciálno-pedagogickú intervenciu, rozvíjanie dielčích funkcií. Často sú v prípravnom ročníku nielen deti z Hlohovca, ale aj z okolitých obcí a miest.

Profil absolventa:

Absolvent prípravného ročníka má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

sociálne a komunikačné spôsobilosti:

- zlepšili sa komunikačné schopnosti žiaka, odstránili sa alebo aspoň zmiernili komunikačné problémy
- dokáže porozprávať príbeh, povedať o svojich pocitoch primerane k jeho stupňu poruchy
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi a rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie

spôsobnosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- pozná základné geometrické tvary, dokáže mechanicky počítat' najmenej do desať, pozná pojem čísla do šesť, vie zoradiť čísla 1-6 do radu, rieši praktické slovné úlohy pomocou názoru
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede

spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej:

- dokáže používať myš, koordinuje zrak s pohybom ruky
- samostatne rieši detské hry na počítači, logopedické úlohy Fono
- pozná výhody internetu pri vyhľadávaní obrázkov a informácii
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním počítačov

spôsobilosť učiť sa učiť:

- získava schopnosť sebarealizácie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- osvojuje si poznatky a školské návyky,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

osobné, sociálne a občianske spôsobilosti:

- vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje ťiacku sebadôveru a vlastný rozvoj,
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,
- kontroluje vlastné konanie, uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápismi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,

spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom ťivote cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu - etiketu,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám

Ďalšími úlohami sú :

- navodenie atmosféry školskej úspešnosti triedy, ktorá môže v ďalšom vzdelávaní znamenať dôležitú motiváciu rozvoja jeho osobnosti a jeho spoločenských ambícií, komunikácie, vytvorenie základov samostatného uvažovania
- vytvorenie priestoru pre osvojenie si schopnosti rešpektovať ľudí okolo seba a vzájomne byť ohľaduplní, vytvorenie priestoru, kde sa naučí prijímať zmeny a optimálne sa s nimi vyrovnávať
- možnosť naučiť sa rozoznávať problémy a účelne ich riešiť, možnosť pre rozvoj tvorivosti

Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou

V prípravnom ročníku sa vzdelávajú žiaci, ktorí majú diagnostikovanú narušenú komunikačnú schopnosť, dysfáziu, dysláliu, verbálnu dyspraxiu.

Všetky aktivity, metódy a postupy smerujú k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti detí a prelínajú sa celým vyučovacím procesom . Všetky vzdelávacie oblasti sú jazykovo sytené s cieľom odstrániť, alebo aspoň zmierniť problémy detí.

Dôležitou súčasťou logopedickej intervencie je spolupráca s rodičom, učiteľmi, psychológom a ostatnými odborníkmi v celom procese intervencie.

Vo vyučovacom procese prevláda zážitková forma vyučovania, všetky činnosti sú jazykovo sytené a vedome cielené na zlepšenie jazykového prejavu. Prípravný ročník vytvára príjemné a harmonické prostredie s dostatočným množstvom podnetov, ktoré spĺňajú psychologické, špeciálno-pedagogické, zdravotné a sociálne hľadisko. Dieťa vníma podnety všetkými zmyslami. Učiteľ vytvára príjemnú atmosféru, citlivo a trpezlivo pracuje s deťmi, aby u nich vzbudil záujem a vybudoval u detí motiváciu k školskej práci. Nevyhnutná je úzka spolupráca s rodinou, priateľská, rodinná atmosféra.

Metódy a formy práce sa striedajú podľa potreby a schopností detí, ku každému dieťaťu sa pristupuje individuálne, vzhľadom k nízkemu počtu detí v triede. Každé dieťa má možnosť ukázať svoje vedomosti a schopnosti a učiteľ to dokáže oceniť a hlavne rozvíjať ďalej. Každé dieťa pracuje na inej úrovni a tomu sa učiteľ prispôbuje.

V popredí vyučovania sú humanistické princípy:

- práva na výchovu a vzdelávanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa
- práva na rozvoj vlastnej individuality
- práva na celostný rozvoj osobnosti

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou

V zmysle § 94 ods. 1) písmeno a) a b) zákona č. 245/2008 Z.z. a § 2 ods.3 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z.z. o špeciálnych školách sa výchova a vzdelávanie detí a žiakov s NKS uskutočňuje : v špeciálnej triede pre žiakov s NKS v základnej škole.

- Absolvovanie prípravného ročníka sa považuje za prvý rok plnenia školskej dochádzky.
- Najnižší počet žiakov v triede pre žiakov s NKS sú 4 žiaci .
- Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s NKS v prípravnom ročníku je 8 žiakov + 2 žiaci so súhlasom zriaďovateľa.
- Metódy a postupy používané na vyučovaní vychádzajú z výsledkov psychologickéj a logopedickej diagnostiky a individuálneho plánu logopedickej terapie.
- Vyučovací predmet individuálna logopedická intervencia je zaradený vo vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora.
- Rozvíjanie schopností, ktoré sú narušené v dôsledku diagnostikovanej NKS sa prelína celým vyučovacím procesom, t.j. používajú sa špecifické postupy pri výučbe všetkých predmetov a pôsobí sa cielene a komplexne na celú komunikačnú schopnosť žiaka.
- Frekvencia cvičení so žiakmi vyplýva z učebného plánu a rozvrhu hodín.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ:

- akceptuje problémy žiaka spojené s jeho narušenou komunikačnou schopnosťou a rešpektuje špecifiká jeho osobnosti
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené jeho narušením
- podporuje a taktne usmerňuje jeho spôsoby sebarealizácie
- povzbudzuje žiaka a vytvára príležitosti pre jeho pozitívne hodnotenie
- stimuluje rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté
- podporuje všetky snahy žiaka o komunikáciu
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru
- kladie na žiaka primerané požiadavky, nezl'avuje v nárokoch a neoslobodzuje ho od činností, ktoré môže s individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť
- zachováva diskretnosť o problémoch žiaka s NKS a nereferuje o nich pred inými žiakmi, či rodičmi.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou, ktoré môžu byť prítomné, najmä:

- motorická instabilita
- nedostatky vo vývine psychomotorických zručností
- znížená miera koncentrácie a vytrvalosti pozornosti
- pomalé tempo zapamätávania a narušenie pamäti.

- ťažkosti pri niektorých myšlienkových operáciách
- neadekvátne emocionálne reakcie
- zvýšená unaviteľnosť
- znížená sebadôvera
- nerovnomerné výkony a i.

Stupeň vzdelania: primárne vzdelanie

Dĺžka výchovy a vzdelávania:

Jeden rok, ktorý sa započítava do školskej dochádzky.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk.

Podmienky prijímania

Podmienkou prijatia žiaka do prípravného ročníka je psychologická a logopedická diagnostika v centre špeciálnopedagogického poradenstva, prípadne doplnené od klinického logopéda a žiadosť rodičov. Prijímanie žiakov sa koná v mesiaci máj.

V prípade potreby sa vyžaduje aj odborná lekárska diagnostika (neurológ, psychiater, foniater, ORL a pod.).

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania

Žiaci po ukončení prípravného ročníka pokračujú v primárnom vzdelávaní , v súlade s doporučeniami psychologickej a logopedickej rediagnostiky, ktorú žiaci absolvujú v posledných mesiacoch návštevy prípravného ročníka.

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiakov prípravného ročníka je slovné. V celkovom hodnotení prospechu žiakov prípravného ročníka sú nasledovné stupne: Veľmi dobré výsledky, dobré výsledky, uspokojivé výsledky a neuspokojivé výsledky. Čiastkové výkony žiakov budeme hodnotiť motivačnými razítkami a nálepkami. Dôraz budeme dávať na kladné hodnotenie žiakov a pozitívne hodnotenie každého i malého pokroku.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je

- poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky
- povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme

- vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.
- dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.
- brať do úvahy psychický a fyzický zdravotný stav žiaka a jeho vynaložené úsilie
- brať do úvahy možný vplyv narušenej komunikačnej schopnosti žiaka na jeho školský výkon.

Povinné personálne zabezpečenie

Žiakov prípravného ročníka vyučuje pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v špeciálnej triede základnej školy stanovené platnou legislatívou.

Predmet Individuálna logopedická starostlivosť (ILI) vyučuje logopéd, t.j. absolvent vysokoškolského štúdia so záverečnou skúškou z logopédie v súlade s platnými príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pri delenej vyučovacej hodine ILI logopéd pracuje so žiakmi individuálne. S ostatnými žiakmi triedy v tom čase pracuje skúsený pedagóg podľa pokynov logopéda.

Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie a prevencie. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí .

Školský špeciálny pedagóg vykonáva odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky, individuálnej a skupinovej terapie, výchovno-vzdelávacej činnosti počas vyučovania i mimo vyučovania. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov.

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Okrem vybavenia školy uvedeného v štátnom vzdelávacom programe je trieda prípravného ročníka prispôsobená tak, aby sa u detí rozvíjali poznávacie procesy, psychomotorika a hlavne komunikačné schopnosti. V triede je veľa hračiek, maňušiek, divadelná opona, skladačky, detský koberec aj relaxačný vak, nový farebný detský nábytok. Toto príjemné prostredie prispieva k výučbe v pohode, ale aj na relaxáciu a pohybové aktivity, ktoré sú súčasťou vyučovacieho procesu.

K dispozícii je i logopedické zrkadlo, logopedické hry na rozvoj oromotoriky, narácie i slovnej zásoby, počítač s špeciálnym logopedickým programom FONO, ako i pripojenie na internet.

Žiaci prípravného ročníka majú možnosť chodiť do učebne s interaktívnou tabuľou a tak atraktívne zlepšovať svoje poznávacie procesy a pracovať na interaktívnej tabuli.

Žiaci pracujú s učebnicami určenými pre prípravný ročník, ako aj so špeciálnymi pracovnými listami na rozvoj zrakového a sluchového vnímania, na rozvoj pozornosti, sústredenia, orientácii na ploche, grafomotoriky a reči. Mnohé sú vypracované učiteľom pre žiakov "na mieru"- špeciálne podľa individuálnych potrieb žiaka.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Sú rovnaké ako v štátnom vzdelávacom programe pre primárny a nižší stredný stupeň vzdelávania.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy sú tieto rozdiely:

- a) pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- b) pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,
- c) pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľka školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

(§ 2 ods. 24 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z.z)

Vzdelávacie oblasti

V prípravnom ročníku sú predmety zaradené do šiestich vzdelávacích oblastí:

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

UMENIE A KULTÚRA

ZDRAVIE A POHYB

ŠPECIÁLNO PEDAGOGICKÁ PODPORA

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa prelínajú všetkými vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie. Prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

Prierezové témy:

- Osobný a sociálny rozvoj,
- Environmentálna výchova,
- Mediálna výchova
- Multikultúrna výchova,
- Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,
- Ochrana života a zdravia
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Učebný plán:

Vzdelávacie oblasti	Predmety	Štátny vzdelávací program	Voliteľné hodiny /3h/	Školský vzdelávací program
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3		3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3		3
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	2
	Hudobná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	1	3
Špeciálnopedagogická podpora	Individuálna logopedická intervencia	7	1	8
Spolu		17	3	20

Poznámky k učebnému plánu:

Využitie voliteľných hodín:

- na rozšírenie a prehĺbenie obsahu učiva:

1. Individuálnej logopedickej intervencie – 1 hodina týždenne

Naším cieľom je intenzívne rozvíjať všetky jazykové roviny, komunikačné zručnosti detí v čo najväčšej miere, tak, aby boli pripravené do riadneho prvého ročníka.

Individuálna logopedická intervencia je delená. Učiteľ pracuje so žiakmi

a) individuálne – pri diagnostike, pri vyvodzovaní hlások, ich fixácii a automatizácii, pri rozvoji jazykových rovín, podľa individuálnych potrieb detí

b) s celou triedou – tréning fonematického uvedomovania podľa El'konina, rozvoj dielčích schopností, pri rozvoji narácie, prípadne fixácii a automatizácii hlások

rekvencia cvičení vyplýva z rámcového učebného plánu a rozvrhu hodín a celkovej organizačnej štruktúry školy. Taktiež závisí od individuálnej potreby žiakov. Frekvencia cvičení konkrétneho žiaka sa počas školského roka môže meniť podľa individuálnej potreby.

V prípade ťažkého stupňa NKS je logopedická terapia vykonávaná častejšie ako stanovuje učebný plán – určenie frekvencie je v kompetencii riaditeľky školy.

2. Výtvarnej výchovy – 1 hodina týždenne

Naším cieľom je hravou formou, pomocou umeleckého stvárnenia rozvíjať jemnú motoriku detí, ako aj estetické vnímanie a tak využívať kompenzačné mechanizmy.

3. Telesná a športová výchova – 1 hodina týždenne

Cieľom predmetu je podpora prirodzenej potreby pohybu dieťaťa v danom veku. Slúži na zvyšovanie adaptačnej schopnosti žiaka pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.

Každý tematický okruh zahŕňa tri vzdelávacie oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa:

1. perceptuálno-motorickú
2. kognitívnu
3. sociálno-emocionálnu

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s NKS sú rovnaké ako pre ostatných žiakov primárneho vzdelávania.

Ak má žiak závažné narušenie komunikačnej schopnosti, má vlastné štandardy stanovené v IVP.

Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným narušením komunikačnej schopnosti. Preto nemôžu byť ustanovené štandardy pre vyučovací predmet ILI.

Učebné osnovy

Učebné osnovy jednotlivých predmetov učebného plánu sú súčasťou vzdelávacieho programu pre deti s NKS.